

2018: celebracions amb més entusiasme que recursos

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

L'any ha començat sense Govern de la Generalitat i sense pressupost, però això no impedeix que s'hagin posat en marxa diverses commemoracions en uns mesos en què coincideixen nombroses i importants efemèrides. La presentació de l'any dedicat a Maria Aurelia Capmany va estar presidida per la secretària general de Cultura, Dolors Portú, en absència del conseller. L'any Fages de Climent, per la vocal de la Institució de les Lletres Catalanes, Maria Àngela Vilallonga, perquè la presidència de l'entitat estava vacant. Anomalies que obliguen altres entitats

Molts centenaris, pocs cèntims

La Generalitat celebra oficialment fins a 13 aniversaris de personalitats i entitats

a exercir suplències no previstes.

Malgrat que encara cuegen els últims actes de les commemoracions dedicades el 2017 a Josep Palau i Fabre, Aurora i Prudenci Bertrana, Puig i Cadafalch i Olga Sacharoff, ja han començat alguns actes de les efemèrides d'aquest any. El 29 d'agost passat el Govern de la Generalitat va aprovar un total de deu "esdeveniments i personalitats objecte de commemoració" el 2018: els 150 anys del naixement de Pompeu Fabra (i 100 de la publicació de la *Gramàtica catalana*); els 100 del naixement de Maria Aurèlia Capmany i els 150 del seu pare; els 150 anys del naixement del cardenal Vidal i Barraquer i els 50 de la mort de l'abat Aureli M. Escarré; els 700 de la creació de l'Arxiu de la Corona d'Aragó; els 100 de l'acabament del Palau Maricel de Sitges;

POMPEU FABRA

L'objectiu dels departaments de Presidència i Cultura (a través de la direcció general de Política Lingüística) és que l'any dedicat a Pompeu Fabra (Gràcia, 1868-Prada de Conflent, 1948) sigui "una commemoració de país" i serveixi per "enfortir la llengua catalana i reconèixer el seu

publicació de la *Gramàtica catalana*.

Al llarg d'aquest any s'acabarà la publicació de l'*Obra completa* de Fabra amb el volum dels índexs i la seva obertura en un web. Dalmau Editors acaba de publicar la novel·la gràfica *Pompeu Fabra, l'aventura de la llengua*, d'Oriol Garcia i Gemma Pauné. Es preveu un mínim de 30 conferències per tot el territori i hi haurà una exposició itinerant. A la tardor es preveu una gran exposició amb caràcter divulgatiu i interactiu. Política Lingüística dedicarà la Viquimarató anual a Pompeu Fabra. Serà una activitat amb eixos a Tarragona i coincidirà amb el V Col·loqui Internacional sobre *La lingüística de Pompeu Fabra*. També hi haurà rutes literàries amb sortides a Barcelona, Prada de Conflent i Bilbao.

150

ANYS DEL SEU NAIXEMENT

rol com a fet social". El filòleg Jordi Ginebra, com a comissari de la celebració, s'ha proposat d'implantar els 947 municipis catalans. L'acte inaugural es va celebrar el 21 de febrer al teatre Zorrilla de Badalona, l'endemà de complir-se els 150 anys del seu naixement (la commemoració celebra també els 100 anys de la

MARIA AURÈLIA CAPMANY

El Govern va decidir el 29 d'agost commemorar els 150 anys del naixement del folklorista Aureli Capmany i Farrés (1868-1954) i alhora els 100 anys del naixement de la seva filla Maria Aurèlia Capmany i Farnés (1918-1954), novel·lista, dramaturga, assagista i política. La celebració,

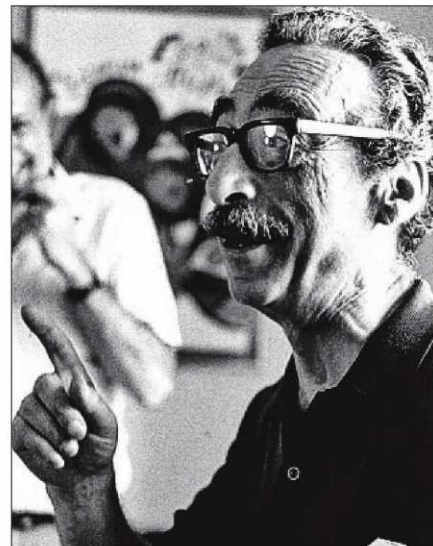
és de 40.000 euros. I entre les activitats destaquen una exposició a la Biblioteca Nacional d'Espanya i la reedició de la biografia de Agustí Pons que ja són una realitat. Un dels objectius és la difusió de la seva obra, amb la reedició de materials actualment exhaurits. Entre les reedicions destaca la de *Felicitat soc una dona*, actualment text obligatori en el batxillerat, i la més recent de l'editorial Cossetània, que ha recuperat *Cartes impertinents de dona a dona*.

100

ANYS DEL SEU NAIXEMENT

però, es concentra gairebé exclusivament en Maria Aurèlia Capmany, a qui la comissària de l'any, Marta Nadal, defineix com "una de les grans intel·lectuals del segle XX", i també destaca la seva faceta de feminista i activista social, política i cultural. El pressupost aportat pel Departament de Cultura

previstes dues jornades acadèmiques a càrrec de la càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona i de la Universitat de Barcelona. Es faran diversos espectacles teatrals i musicals (incloent-hi els ja estrenats a càrrec de Carme Sansa i Rosa M. Sardà).

MANUEL DE PEDROLO

El Departament de Cultura, a través de la Institució de les Lletres Catalanes, i la Fundació Pedrolo-Espai Pedrolo assumeixen la commemoració del naixement de Manuel de Pedrolo i Sánchez de Molina (Aranó, 1918-Barcelona, 1990). Actua com comissària l'escriptora i profes-

sora Anna Maria Vilallonga. Està previst reeditar diverses obres i es presenta la biografia *Manuel de Pedrolo. La llibertat insubornable*, de Bel Zaballa. A més estan previstos diversos espectacles i exposicions. Un gran acte d'homenatge al Palau de la Generalitat està pendent de determinar.

100

ANYS DEL SEU NAIXEMENT

Pedrolo és autor de més de 120 obres, que inclouen teatre, poesia, narrativa, traducció i articles de premsa. La seva novel·la més coneguda, que ha estat llibre de text molts anys, és *Mecanoscrit del segon origen*.

GUILLERMINA PUIG

2018

els 550 de la mort de Joanot Martorell; els 100 del naixement de Montserrat Abelló; els 50 de la mort d'Amparo Poch; els 50 de la mort de Fages de Climent i els 100 del naixement de Raimon Panikkar.

Eren propostes de la Comissió de Commemoracions, creada a finals del 2016 (a partir d'un decret que estableix que s'ha de tractar d'esdeveniments o personalitats amb "un caràcter nacional") i integrada per 13 vocals a representació de les conselleries i 8 experts (Joandomènec Ros, Marta Lacambra, Neus Bonet, Jordi Casassas, Vinyet Panyella, Antoni Dalmau, Francina Alsina i Magda Oranich).

L'octubre passat, a petició del conseller de Cultura, Lluís Puig, es va afegir a les commemoracions el centenari del naixement de Manu-

el de Pedrol. Posteriorment també s'hi han sumat altres celebracions. La Fundació Privada Espai Guinovart impulsa l'any Guinovart per commemorar els deu anys de la mort del pintor (pressupost: 87.000 euros; comissari: Alex Susanna). L'Ajuntament de Martorell celebra l'any Cererols, pels 400 anys del naixement del compositor Joan Cererols (pressupost: 45.000; comissari: Aleix Palau). L'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni, en col·laboració amb la Diputació de Girona, celebra l'any Viladesau pels cent anys del naixement del músic Ricard Viladesau (comissari: Francesc Sánchez). I la Diputació de Barcelona presenta l'any Güell dedicat al mecenes Eusebi Güell.

De les 11 celebracions aprovades per la Generalitat n'hi ha quatre que no tenen programació: Vidal i

COMMEMORACIONS APARCADES

Vidal i Barraquer, Escarré, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Joanot Martorell i Amparo Poch no tenen programa

NOVES INCORPORACIONS

Altres institucions afegeixen les celebracions de Pedrol, Guinovart, Cererols, Ricard Viladesau i Eusebi Güell

Barraquer i Escarré, i l'Arxiu de la Corona d'Aragó; Joanot Martorell (del qual se celebren 550 anys de la seva mort, una efemèride si més no estranya) i Amparo Poch (la sindicalista i feminista nascuda a Saragossa el 1902 però instal·lada a Barcelona el 1937, on dirigeix el Casal de la Dona Treballadora). La setmana passada l'Ajuntament de Cambrils, d'on era fill Vidal i Barraquer, va assumir aquest aniversari (comissionat: Josep M. Panicello).

De les commemoracions iniciades, l'única que no es dedica a una personalitat és la que celebra l'acabament de les obres del Palau Maricel (comissari: Vinyet Panyella). La celebració inclou les obres de rehabilitació finançades per la Diputació de Barcelona i Ajuntament de Sitges, per valor de 3 milions d'euros.●

KIM MANRESA

MONTSERRAT ABELLÓ

L'any dedicat a la poeta i traductora Montserrat Abelló (Tarragona, 1918-Barcelona, 2014) va quedar obert de manera institucional l'1 de febrer a la seva ciutat natal, ja que es va complir el centenari del seu naixement. El Departament de Cultura a través de la Institució de les Lletres Catalanes

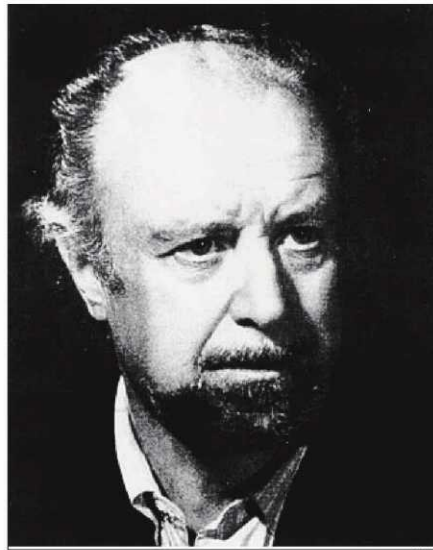
al jardí de la Casa Llorenç Villalonga de Binissalem. El 29 de novembre a l'Institut d'Estudis Catalans hi haurà una jornada acadèmica. També està previst editar l'antologia de la poesia de Margaret Atwood que va traduir sense arribar-se a publicar i es reunirà la seva obra poètica completa en un sol volum. La biblioteca Montserrat Abelló de Barcelona presentarà un programa amb un ampli cicle de conferències.

Abelló és autora d'una dotzena de llibres i d'una trentena de traduccions (Agatha Christie, Iris Murdoch, E.M. Forster, Sylvia Plath). També va traduir a l'anglès Salvador Espriu, Mercè Rodoreda, M. Angels Anglada o M. Mercè Marçal. El 1939 se'n va anar a l'exili a França i després va marxar a Xile on va estar 20 anys. Va tornar a Barcelona el 1960.

100
ANYS DEL SEU NAIXEMENT

organitza aquesta efemèride amb un pressupost de 40.000 euros i amb l'ara diputada Laura Borràs com a comissària.

Entre les activitats principals destaca l'exposició itinerant *Montserrat Abelló, visc i torno a revirte*, que s'acaba de veure a Figueres. A l'agost hi haurà un recital musical *Més enllà del parlar concís*

ARXIU

CARLES FAGES DE CLIMENT

La Comissió Fages de Climent, formada pels ajuntaments de Castelló d'Empúries i Figueres, la càtedra Anglada-Fages de la UdG, la Diputació de Girona, editorial Brau i Carles Fages, net de l'escriptor, amb la col·laboració de la Generalitat organitzen el 50è aniversari de la mort del poeta,

A més a més de les nombroses conferències, taules rodones i exposicions programades, la majoria a Figueres i Castelló, està prevista l'aparició de tres obres inèdites de l'autor: l'obra de teatre *La caps de música* amb introducció de Joan Ferrerós, que editorial Brau acaba de posar al mercat; *Poesia culta i religiosa*, editada per Jordi Pla, també a Brau, i *L'Empordà costaner de Fages de Climent*, editat per Ferrerós. També es prepara l'edició de la correspondència del poeta i un llibre sobre la seva relació amb Dalí. El 22 d'abril hi haurà un concert a Castelló d'Empúries amb Josep Tero, Pau Riba, Amadeu Casas, Pi de la Serra, Enric Casassas i Xavier Falgarona. I el 22 de novembre, una jornada acadèmica a l'Institut d'Estudis Catalans.

50
ANYS DE LA SEVA MORT

escriptor i traductor Carles Fages de Climent (Figueres, 1902-1968), amb l'objectiu de situar la seva figura i la seva obra en el canó literari català del segle XX. El comissari és Jordi Canet. La Institució de les Lletres Catalanes aporta entre 35.000 i 40.000 euros; Figueres, 20.000; i Castelló, 30.000 més.

MARIA DEL MAR PALOMO / GENERALITAT

RAIMON PANIKKAR

La primera commemoració que es va enlairar va ser la dedicada al centenari del naixement del filòsof i teòleg Raimon Panikkar i Alemany (Barcelona, 1918-Tavertet, 2010). Ho va fer amb un acte al saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona que va tenir un recital de Jordi Savall i es tanca-

exposició al Palau Robert, una mostra audiovisual a l'Espai Avinyó, un cicle de debats al monestir de Pedralbes i una sèrie de conferències en diferents poblacions. Està prevista la publicació de *L'aigua de la gota* per Fragmenta (en castellà a Herder), una selecció de passatges del dietari del filòsof, i de dos volums més de la seva obra completa (de moment se n'han publicat ja deu, en cinc idiomes) i segons Moreta en tres o quatre anys s'haurà culminat un projecte de 18 llibres. La cantant Lúcia Pujol presentarà un espectacle musical en què versionarà els cants vèdics traduïts per Panikkar. La Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Tavertet organitzaran unes jornades en aquesta localitat, on reposen part de les seves cendres; la resta es van llançar al Ganges.

100
ANYS DEL SEU NAIXEMENT

rà amb un acte al saló Sant Jordi de la Generalitat a finals del 2018.

L'any Panikkar, el comissari del qual és Ignasi Moreta, està organitzat per la Generalitat (Institució de les Lletres Catalanes) –que aporta inicialment 100.000 euros– i l'Ajuntament de Barcelona. Entre les activitats previstes destaquen una